

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Társadalmi, gazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor., egyes szám 40 fillér.

Készíratok, előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk: a lap szerkesztősége, illetve kiadóhivatala címére küldendők.

Laptulajdonos:

MURASSZOMBATJÁRÁSI GAZDASZÖVETSÉG

MEGLIENIK MINDEN VASARNAP.

Készül: Vendvidéki Könyvnyomda Muraszombat, ahol egyes számok kaphatók.

Tanítók és jegyzők részére egész évre 15 korona.

Hirdetési díj: minden szó ára 80 fillér.

Ennek megfelelően számítjuk a terület hirdetését. A vastagbelső és aláhúzott szavak kétszeresen számítanak a korlátozódhoz való jogunkat fenntartjuk.

Nyitlér sora 4 korona.

Bárány börbe bujt farkasok.

Örömmel olvastam e becses lap mult heti számában Vértés Sándor cikkét a Klekl József-féle autonómia kivihetlenségéről. Mindenben egyetértek vele, csak egyben nem. Ő ugyanis, valószínűleg tulzott udvariasságból elhiszi Kleklékről, hogy ők csak a Gaj-féle helyesírást kívánják. Ha csak ezt kívánják, már ma megegyezhetnénk velük, mert csak nyilt ajtót döngöztünk, olyant kívánva, ami ugyanis megvan.

A Gaj-féle helyesírás ugyanis a magyar helyesírástól csak pár betű leírásában különbözik, a cs helyett c-t, a s helyett s-t, a sz helyett s t írva, amit a legtöbb vend könyvben eddig is így írtak, vagy ha nem, úgy ezt minden civódás nélkül a jövőben kész örömmel így írhatna minden vend ember. Joltáért, semmiségért ellenségeskedni igazán ostobaság volna.

Csak hogy ezek a kis ártatlanok: bárány börbe bujt farkasok De hogy is kívánják ők csak a Gaj-féle helyesírást, csak még nem akarják nevén nevezni a gyermekét, vagy talán még nem merik nyilvánosságra hozni, hogy ők e mi szép hangzású ősi nyelvünket, a vend nyelvet kiirtani és helyébe a Gaj-féle illir, vagy szlovén nyelvet népünkre reá kényszeríteni akarják. Azért gurulnak oly nagy dűbhe, mikor azt hallják, hogy mi vendnek nevezzük magunkat, ezért állítják ők, hogy vend nem volt, nincs és nem is lesz soha, hanem csak szlovén.

De azt hiszem, felesleges egy szót is vesztegetni annak kimutatására, hogy Kleklék nem az ártatlan helyesírást, hanem a Gaj-féle szlovén nyelvet akarják a mi vend népünkre erőszakolni, hogy így a nyelvi egység után az autonómia és más csalafintaság révén (hidak!), annál könnyebben tereljék népünket abba az akolba, ahová őket szívök vonza, tudniillik Jugoszláviába. Bizonyítja ezen ártatlannak látszó szándékukat, egész eddigi közszereplésük a zászló kitűzésétől egész máig. A zászló kitűzést, az autonómia aláírását ugyan letagadták, de nem tagadhatják le, hogy évek hosszú során át szerkesztenek a vend nép számára olyan lapokat, amelyeket nem e nép nyelvén, hanem a Gaj-féle nyelven írnak és terjesztenek.

Sajnos és végtelenül szomorú dolog, hogy akadnak, kik a báránybörbe bujt farkasoknak felülnek és nem veszik észre: hova vezetne bennünket az autonómia, vagy az ártatlan Gaj-féle helyesírás elfoga-

dása. Azért vallják ekkeseredésükben sokan azt, hogyha ennek így kell lenni, akkor helyesebb, ha ma önkényt csatlakozunk Jugoszláviához, nem várva be azt, a midőn sok huza-vona és becsapás révén 20-30 év múlva érett gyümölcsként hullunk az ölkbe.

Kleklék, amidőn a vend nyelvet kiirtják és helyébe a szlovén nyelvet terjesztik, azt hozzák fel mentségükre, hogy a vend nyelvnek nincs irodalma, ezen magukat kifejezni nem tudják. Ez az állítás rossz hiszemű ráfogás. Volt a vend népnek Küzmics Istvanja, aki az új szövetséget lefordította vend nyelvre 1740-ben, volt Kardos János, Ujtölgyes halhatatlan szülőltje, aki énekeket írt, lefordított Petőfi költeményét s Arany Toldiját, aki iskolák részére vend olvasó könyveket is írt az akkori magyar kormány megbízásából, akit minden nép büszkén vallana fiának, aki oly szépen irt a nép nyelvén, az igazi vend nyelvén, hogy mindig hálás vagyok azért, hogy a sors végzése folytán megtanultam vendül és gyönyörködhetem ennek a kiváló férfinak szellemi kincseiben.

Vajjon miért nem írnak Kleklék úgy, mint irt Kardos János, holott gyermekkorukban édesanyjuktól ők is e nyelvet tanulták? Miért akarják 80 ezer ember nyelvét kivágni és helyébe ujat ragasztani? Miért akarják eltemetni Kardos János nyelvet, hiszen akkor fiaink nem énekelhetné a templomokban az ő szívet fel emelő, gyönyörű énekeit, mert nem lenne többé nép, amely azokat megértene s amely azokból épülést, hitet és lelki megnyugvást merítene?

A Gaj-féle helyesírást, vagyis a szlovén nyelvet öcsárolni nem akarom, nem is tehetem ezt, mert nem ismerem, de a tiszta ő vend nyelvet sem autonómiával, sem más fufanggal elnémitani, kiirtani soha nem engedem, s azt hiszem, ebben egy velem az egész vend nép!

Kováts István.

A forradalom és az iskola.

Írta: Kováts György.

Romba dől egész Európa! Ha még Nyugaton nem is érezhető annyira, de rövidesen követni fogja Keletet. A szociális eszmék teljes diadalt fognak aratni. Az Oroszországban megindult társadalmi forradalom végig vonul az óvilág jórészét még középkori eszmékkel telt társadalman, alkalmazkodva a nemzetek individuális életéhez, külső körülményeihez: földrajzi és gazdasági helyzetéhez.

Évezredek óta fennálló intézmények, igazságok, felfogások dönek romba, hogy helyt adja-

nak a már szintén századokon keresztül vadudó s mindinkább erősbödő tanoknak. A szocializmus elvei jutnak előtérbe, melyek által a társadalmat úgy fogják berendezni, hogy azok a nagy vagyoni ellentétek, melyek a régi kapitalista társadalmat jellemezték, tovább fent ne álljanak.

Senki sem állíthatja azt, hogy ezt az átalakulást akár a háboru, akár egyesek vagy csoportok (szocialisták) csinálták volna! A háboru s a kudarc csak sietteték! Történelmi fejlődés ez, melynek előbb-utóbb meg kellett érkeznie. A szocialdemokraták csak zászlóvivői ennek a történelmi fejlődésnek.

A háboru élesen kimutatta a régi társadalommal, a gazdasági életnek tarthatatlanságát. A háboru a szélsőségig fokozta a kapitalista rendszert és érdekeket: megteremtette a nagytőkés s a vagyontalanok ezreit. Most beállott a visszahatás, mely a vagyon, polgári állás és a munka egyenlőségében keresi a gyógyulást.

Nagy feladatok várnak az iskolára! A megfogant új célok, az új világlétfogásoknak csirái bekiváncokznak az iskola falai közé is: ezeket kell ápolni, kifejleszteni, mert ezek nagyranövesztésétől függ majd az egész emberiségnek jövője, boldogsága.

Az új társadalmat nem szabad háborura nevelni, nem vezetheti azt kizárólag a hit sem: a munka alapján kell szervezni s a tudomány által vezetni. Az iskolai oktatásnak és nevelésnek kell új utakra terelni a közszellemet; megtisztítani a hagyományos előítéletektől és szenvedélyektől. Előkészíteni az egész erkölcsi életet, melynek sark-tétele legyen, hogy másért és másokért is élni tudjunk, nem pedig azért, hogy a magunk hasznát biztosabban keressük: a köznek használjunk és másokon segítsünk. Az általános emberszeretet jegyében kell gyökeresen átalakítani a tanítást s akkor el fognak tűnni az imperialisták törekvések, nem lesznek faji, vallási, nemzetiségi különbségek. Csak haza lesz s egy magasabb színvonalra emelt hazafiság! A támadó fellépés, a háboru el-ítélésével a haza biztonságát az erő váltakozó esélyeitől függetlenül és a nemzetközi joguralom szilárd talajára ültetik át.

Megborzad az ember, ha a háborus iskolai nevelésre gondol! Az erkölcsi sülyedésnek, a lelki durvulásnak legalacsonyabb fokára jutottunk, midőn az általános emberszeretet — szeresd felebarátodat! — helyett csak gyűlöletet hirdettünk s gyűlöletünk diadalait ünnepeltük. Csak ön magunkat, családunkat, fajunkat és szövetségeseinket szerettük: az embert — faji, vallási, társadalmi megkülönböztetések nélkül, tisztán csak önmagáért, emberi mivoltáért, a közös származásból fakadt testvéri vonalomból — nem!

Kacagva, diadalittasan örülnék, mikor zápor-esőként hullottak győzelmesen öldöklő fegyvereink-től elleneink s sirunk, midőn ők kacagnak!

Vigasztaló, hogy nem egyedül mi, hanem minden hadviselő fél ezt tette! Az individuális

igazolványok kiállítását engedélyezte, amelyek 15 napra érvényesek és ez idő alatt többszöri határ-átlépésre is jogosítanak. A távirati rendelet a határszélről számított negyven kilométeren belül eső területekre engedélyezte az igazolványok kiállítását és kikötötte, hogy az ellenőrzés gyakorlása véget a határrendőrséggel együtt eljárási pontokat kell megállapítani. Az államépítészeti hivatal megállapította, hogy Szombathely is a 40 kilométeres vonalon belül fekszik. Az alispáni hivatal pedig a határrendőrséggel együttesen átlépési pontokul megállapította a muraszombati járásban Köhidát és Vashidegkutát, a szentgotthárdi járásban Velikét, Radafalvát és Gyanafalvát, a németújvári járásban Burgóhegyet, a felsőöri járásban Alhót, Lapincsujtelepet és Pinkafót, a községi járásban Borostyánköt és Kópatakat. Nehogy a rendelet végrehajtását tévesen magvarázzák, illetékes helyen felvilágosítást kértek annak hangsúlyozásával, hogy a rendelet Vasvármegye érdekeit nem fedezi, amennyiben pl. Celdömölkéről már csak a nehezen megszerezhető utlevéllel tudnának eljutni Bécsbe. A kormány részéről minden vasmegegyei érdeket kielégítő válasz érkezett. A rendelet nemcsak a negyven kilométeren belül fekvő Szombathelyre, de az egész vármegyére érvényes, amit különösen indokol az, hogy az átkelési igazolványokat az új kormánybiztos jóváhagyása mellett az alispáni hivatalnak kell kiállítani. A határátlépési igazolvány kiállításánál az érdekelteknek a következőket kell elvégezniök. Akik két koronánál nagyobb földadót, vagy tízenket koronánál nagyobb kereseti adót fizetnek, amennyiben a hatóság előtt

ismeretlenek, Szombathelyen személyazonosság bizonyítványt szereznek, a pénzügyigazgatótól pedig igazolást kérnek arra vonatkozólag, hogy nincs kifogása az érdekelte Auszriába való utazása ellen. A megszerzett bizonylatok alapján az alispáni hivatal kiállítja részükre a határátlépési igazolványt.

A szerkesztésért felelős: Scheibner Aladár.

Ház Muraszombatban

szép gyümölcsös, egy teljes cséplőgép és egy beszélőgép lemezekkel

eladó.

Felvilágosítás Dr. Ritscher Samu ügyvédi irodájában.

VISZONTELADÓK

már most szerezzék be szükségüket a közelgő szezonra „CORDELIN” SZŐLŐKÖTŐZŐ papírspárgából. Legjobb minőség! Olcsóbb, mint bármely papírspárga! „CORDELIN” G. M. B. H. eladási irodája, Budapest, V., Zoltán-utca 10.

MEGHIVÁS.

A MURASZOMBATI MEZŐGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

HUSZADIK

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT 1919. évi március hó 30-án délelőtt 11 órakor

az intézet saját helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy alapszabályaink értelmében részvényeiket — illetve megbízásaikat — magukkal hozni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés tartamára jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1918 évi jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére 1918. évre a végleges felmentés megadása.
5. Az alapszabályok 13. §-a értelmében beérkezett indítványok tárgyalása.

Muraszombat, 1919 január hó 30.

Gróf Batthyány Zsigmond s. k. elnök.

Jegyzet. Az igazgatósági jelentés és zárszámadások a keresk. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az intézet helyiségében ki lesznek téve és azok a részvényesek által betekintheők. Kivonat az alapszabályokból. 9. §. Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít. A szavazat jog személyesen vagy részvényes, mint meghatalmazott által gyakorolható.

Szavazati jogát minden nagykoru, önrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, ha részvényesi minőségi a közgyűlést megelőzőleg 3 hónappal a részvénykönyvben igazolva van.

Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár nem részvényesek is, képviselhetnek, vagy ezeknek a részvényesek sorából választandó meghatalmazottjaik által.

MEGHIVÁS.

A MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR

NEGYVENÖTÖDIK

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT 1919. évi március hó 16-án délután 2 1/2 órakor

fogja Muraszombatban, az intézet helyiségében megtartani, melyre a társulat részvényesei azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, miként a közgyűlésre részvényeiket — illetve megbízásaikat — magukkal hozni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak az 1918. évről adandó végleges felmentés.
5. Esetleges indítványok tárgyalása.

Muraszombat, 1919 február hó 26-án.

Kováts István, elnök-igazgató.

Tekintettel arra, hogy a nagyszámu részvényesek folytán a határozati képesség megállapítása igen sok időbe kerül, felkértem a t. részvényeseket, hogy részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg, március 3-tól, az üzleti órák alatt az intézet penztárába letenni sziveskedjenek.

nemzeti élet, a tulzott sovinizmus, a kapitalizmus csak gyűlöletet lehel, a határokon túl lakó más nemzetek — és szorgalmasabb fajokra.

Szilárd következettséggel kell a gyermeket az örök békére nevelni. Ne engedjük, hogy szenvedett sérelmeikért maguk vegyenek elégtételt maguknak az ököljog segítségével; szoktassuk rá, hogy inkább az engeszteléssel, elnézéssel vagy egy kivülről harmadik személy ítéletével intézzék el sérelmeiket.

Meg kell értetni velük, hogy az ököljog, a háború, az erőszakos, önhatalmu, törvényi és méltányosságot egyaránt letrpó harc, mely a legborzasztóbb tömegmészárlással járul, végeredményében nem az igazság teljesülése, hanem az erősebb, a képzetesebb fél győzelme. A leglagrasabb jogsértés esetién is ki van téve a megsértett és jogának védelmére fegyverrel folyamodó fél annak, hogy jogsértő ellenfele őt legyőzi.

S a seb, melyet egy háború üt, sohasem heged be, a fájdalmat az idő nem tompítja!

Az iskola ezentul melegágya lesz minden üdvös, szociális törekvésnek. Hadú crezék a gyermekek, hogy nemesak magunkért élünk, hanem valamennyien a közert s mindannyian tagjai vagyunk annak a társadalomnak, mely tulszárral a nemzeti élet fölött s a nemzeteket egymással harmonikus kapcsolatba hozza.

A kormány a közélettel szemben.

A magyar népköztársaság kormánya az alábbi felhívással fordul az ország gazdaközönységéhez. E felhívás komoly kötelességgé teszi nem csak a gazda közönységnek, hanem az ország minden polgárának, hogy önzetlen áldozatkészséggel minden mellékszempontot félre téve segítsen a közélettel szemben. A kormány felhívása a következőképp szól:

Mindenki ismeri azokat a nehézségeket, amelyekkel fiatal népköztársasági kormánynak kell küzdenie azért, hogy az országot a háború szerencsétlen befejezésével járó rázkódtatásokon keresztül a béke és nyugalom biztos révébe vezesse. Mindenki tudja, hogy milyen akadályok tornyosulnak a kormány működése elé a kormányzat minden ágában, de főleg közélettel szemben. Hazánk gazdag éléstárát, a Bácskát és Bánatot elzárták előlük, ezeken a területeken idegen csapatok rendezkedtek be. Az ott felhalmozott élelmiszerekkel a fegyverszüneti szerződés ellenére mások rendelkeznek. Ebből tehát a békekötés nem hozhatunk semmit a nagy közös asztalra, az országnak a népkormány által feltéve örökölt kamrájába. Be kell tehát érniünk azzal a kevéssel, ami még megmaradt. De éppen mert kevés, gazdaságosan kell bányunk az élelemmel, igazságosan megosztanunk azt, ami van. Nem tűrhetjük, hogy egyesek dúskáljanak, míg mások szükségét szenvednek. Minden szem gabonát, amit gazdáink saját háztartásukban és gazdaságukban nélkülözhetnek, a közfogyasztás céljaira kell biztosítani.

Hozzátok fordulunk tehát, magyar gazdák, segítsétek, támogassátok a népkormányt, nehogy szemrehányás és az a súlyos vád érhesen beneteket, ki voltatok okozói, hogy polgártársaitok százezrei nélkülöznek és termelőmunkára képtelenek. Szolgáltatásokat be felelegeitek, tegyétek ezt gyorsan. Aki gyorsan ad, kétszeresen ad. Tegyétek ezt szívesen és ne várjátok, hogy a hatóság és a hatóságot támogató szervek és közegek állapítsák meg, mit nélkülözhetnek. Tegyétek önként, nehogy a szükségkötők izzalma bajt okozzon. Meg kell értenünk, hogy ha csak nem akarjuk országunkat veszedelembbe dönteni, hacsak nem akarjuk a háborútól még megkímélt javainkat is megsemmisíteni, mindent el kell követnünk, hogy a közélettel szemben meg ne akadjon s a fenyegető veszedelem hazánkról elháruljon. Min-

denkinek be kell látnia, hogy a közélettel szemben kinőtt a pártpolitikai kérdések keretéből, a nemzet egyetemes érdeke, az ország létének vagy nem létének nagy kérdésévé lett. Meg vagyunk róla győződve, hogy az érett gondolkodású és józan felfogású gazdaközönység megéri mindezeket s önfeláldozásig menő hazaszeretetéből erőt fog meríteni a kitarásra és utolsó falatját is megosztva embertársaival, elhárítja a fenyegető veszedelmet.

A magyar népköztársaság kormánya: Dr. Berinkey Dénes sk., Böhm Vilmos sk., Garami Ernő sk., Junker János sk., dr. Nagy Vince sk., Szabó István sk., dr. Szende Pál sk., dr. Balogh Ernő sk., dr. Baza Barna sk., dr. Juhász Nagy Sándor sk., dr. Kunfi Zsigmond sk., Pódl Gyula sk., Szabó Orest sk., dr. Vass János sk.

A szociáldemokrata párt gyűlése.

A muraszombati szociáldemokrata párt március 5-én délután 4 órakor pártgyűlést tartott a közegháza üléstermében, hogy meghallgassa dr. Obál Béla kormánybiztos-főispánok választott memorandumát, melyet a párt juttatott el kezeli köze. Ezzel a válasszal egyben körvonalazta, ismertette is a kormánybiztos a saját és a magyar kormány álláspontját a vendvidék részére adandó autonómiát illetőleg.

Regen várta már ezt az ismertetést egy a párt, mint Muraszombat és vidékének egész társadalma.

A gyűlés rögtönzött volt s így nem értesíthették a párt valamennyi tagját a gyűléstől, másrészt munkanap is volt, mindamellett szép számmal voltak jelen a párt tagjai s más érdeklődők.

Az érkező kormánybiztos Dr. Ritscher Samu párttitkár üdvözölte, köszönetét fejezte ki, hogy körünkben megjelent s modot nyújtott arra, hogy a párt előszóval is ismertesse álláspontját a munkáskérdés s a létesítendő autonómiával szemben.

A kormánybiztos megköszönte az üdvözlést, hangsúlyozta, hogy örömmel jött e pártgyűlésére, mely nemesak Muraszombatra, hanem már az országnak is, sőt rövidesen az egész világnak egyik legerősebb egységes pártja lesz. Élesen szembeliegyezte mindazt a rosszat, amit a régi társadalom a szociáldemokratákra hártott azokkal a tényekkel, amelyek a legutóbbi időben lejátszódtak. A hazátlan bitangoknak eszített párti önértékesen utasította vissza Aradon az elszakadó imperialista politikát, vért áldozta, rabszolgaságba adta magát a megszállott területen, hogy az ország testén rágódo férgek munkáját hátráltassa, megakadályozza. Bernben a nemzetközi konferencián diadalra juttatta a magyar szociáldemokratáknak álláspontját: Magyarország integritását. Ez az egyedüli párt, mely a forradalom vívmányait iparkodik széles alapokon építeni.

Csernovics Sándor elnök üdvözölve a jelenlevőket, a gyűlést megnyitja s mindjárt a kormánybiztosnak adta át a szólásjogát.

A kormánybiztos felszólította a jelenlevőket, hogy adják elő személyesen is kéréseiket:

Ditrich Gusztáv szükségesnek tartja Muraszombat részére egy waggon karbidnak kieszközölését; Schöck Samu a kisiparosok pénzbeli segítségét és munkaalkalmak adását sürgette; Ruzsa Ferenc egy kerületi munkásbiztosító pénztárnak Muraszombaton való felállítását kéri.

A kormánybiztos a kérésekre igen megnyugtató választ adott: karbidot, — ha nem is olyan nagy mennyiségben — de Szombathelyről és Pestről 3-30—360 koronás árban be lehet szerezni; közbenjárására a kormány az öt milliárdos államköltségvetés felvetése már a Muraszom-

bat—Alsólendva közötti vasút kiépítését s iparkodni fog, hogy Muraszombatot csatornázassa, mely a jelenlegi viszonyok közepe 250,000 koronába kerülne, szintén felvetés az állami munkálatokba; államsegélyből épül fel a kormánybiztos palota is. Mindezek rövid időn belül bő munkaalkalmat fognak nyújtani az iparosoknak.

Közli a jelenlevőkkel, hogy a kormány a hadból visszatért kisiparosoknak 3000 kor. 4°/₁₀-os kölcsönt nyújt iparáguk újbóli megkezdésére.

Erős vita fejlődött ki a vendvidéken adandó autonómia körül. Dr. Ritscher Samu ismertette a szociáldemokrata párt határozatát, mely tiltakozik a Klekl-féle autonóm-javaslat ellen s egyáltalában minden olyan autonómia ellen, mely a Magyarországtól való elszakadás csiráit rejtgetné magában, ellenben örömmel üdvözölne egy e vidék gazdasági egységét, érdekeit felölölő s elmozdító megyei kormányzatot s kéri a Klekl-féle javaslat teljes elvetését. Dr. Ritscher Samu fejtegetéseit a part elnöke is támogatja.

A kormánybiztos kifejti azon álláspontját, hogy ő mint az egész vendvidék kormánybiztos pártokon felülállva, köteles mindenkit meghallgatni s nem tehetette azt, hogy a Klekl-féle autonóm-javaslatot egyszerűen eldobja, hanem igenis felszólította annak idején a muraszombatiakat, hogy hasonlóképpen ők is juttassák el tervezett autonómiájukat hozzá s hogy küldjenek fel megbízottakat, akivel az ügyet megtárgyalhatta volna, annál is inkább, mert novemberi itt tartózkodása alkalmával határozott óhaj volt bizonyos autonómiának a megadása.

Kifejti ezután, hogy a magyar kormány annak idején a wilsoni önrendelkezési elvek alapján kötötte meg a fegyverszünetet s ettől az állásponttól nem térhet el s így autonómiát fog adni Magyarországnak minden nemzetiségének.

Az autonómia, tekintve a vendvidék kisebb tömegére, egy megyei autonómia kereteit tul nem fogja lépni, sőt a hivatalnokok száma jóval kisebb lesz, mert az új kormány feladata a közigazgatást minél jobban egyszerűsíteni. A hivatalokban — különösen a szolgabirodáknál és járásbíróházaknál — a magyar nyelv mellett a vend nyelvét is használni kell irásban és szóban, hogy a nép a saját nyelvén megértse minden ügyét-baját. Nemesak a vendvidék egységének, hanem minden egyes községnek meg lesz a maga külön autonómiája. A nép szabadon határozza el azt is, hogy iskoláiban minő tanítási nyelvet óhajtja s ahol a vend tanítási nyelvet óhajtja, ott a magyar nyelv — mint állam nyelv — tanítása is helyt foglal. Az új korszakban szerinte el fognak törpülni a nemzetiségű törekvések és harcok, hanem inkább a gazdasági érdekek lépnek jobban előtérbe s ilyen szempontból az az autonómia, amelyet most lefestett, nagyon is üdvös lesz e vidék felvirágztatására.

A kormánybiztos szavaihoz Tkálcz Vilmos, Dr. Ritscher Samu, Ruzsa Ferenc és Kovács György szólottak még hozzá: kifejtve mindenki álláspontját felsorolva az autonómia mellett és ellen szóló érveket, döntést azonban nem hoztak e tárgyban.

Schöck Samu kérte még a kormánybiztos, hogy az ipartestület adják vissza rendeltetésének s hogy a kormánybiztos a március 15-én tartandó népgyűlésre lejönni sziveskedjék. Végül Tkálcz Vilmos hathatós szavakkal buzdította a párt tagjait, hogy készüljenek erősen a választásokra.

ADAKOZZUNK

a Muraszombat védelmében hősi halált halt Bednyák Vince és társai

ÁRVÁINK!

Az élelmi cikkek szállításának szabályozása.

A kormány rendelete értelmében március hó 10-től kezdve vasuton, hajón vagy közforgalmi gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre mind a polgári, mind a katonai forgalomban csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani a következő cikkeket: búzát, rozst, kétszerest, árpat, zabot, tatarákát, kölest, tengerit, burgonyát, valamint az ezekből emberi táplálkozás céljaira előállított mindennemű örményt, továbbá a leölt sertést — akár egészen, akár feldarabolva — mindennemű sertéstermeket, baromfiszirt, margarint, ételzsirt, marhazsirt, állati faggyut és mindennemű szalámit, valamint mindennemű kávét és malátakávét, végül kizárólag a belföldi forgalomban a fogyasztási cukrot is.

Magyarország határain tul fekvő helyekre, valamint határállomásokra, amelyeken Magyarország területén kívül fekvő vasuti vonalakra átmenet van, csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani a felsorolt cikkekben kívül gabonaművekből és ezek lisztjéből előállított mindennemű élelmiciket, kenyert, süteményt, tésztaeműket, gyermekétajszert stb., továbbá mindennemű hüvelyeset, rizst mákot, mézet, paprikát, aszaltszilvát és szilvaizt, friss zöldséget, fozelék- és gyümölcsféléket és az ezekből bármiféle módon készült konzerveket, élő és leölt vadat, vadhust, baromfit, halat, gödölyét, állatból előállított bármennemű élelmiszert, tojást és végül mindennemű tejterméket.

Magyarország határain kívül eső helyre, valamint olyan vasuti állomásokra, amelyeken az ország területén kívül fekvő vasuti vonalakra átmenet van, emberi élemezésre szolgáló bármiféle cikket kézi podgyásként az utas 3 napi személyes szükségletét meghaladó mennyiségben csak az Orsz. Közélettelmezési Hivatal irásbeli engedélyével szabad kivinni.

A szállítási igazolványokat az Országos Közélettelmezési Hivatal három sorozatban bocsátja ki.

Az I. sorozatu szállítási igazolványok a közigazgatási hatóságoknak adatnak ki és azokat a közigazgatási hatóságok állítják ki. Ezek az igazolványok kizárólag belföldi szállításra használhatók.

A II. sorozatu szállítási igazolványok a Haditermék Részvénytársaság vagyeb háborus gazdasági szervezetek által az Országos Közélettelmezési Hivatal rendelkezése szerint forgalomba hozott küldeményeknek kizárólag belföldön való szállításához használhatók.

A III. sorozatu szállítási igazolványt az Orsz. Közélettelmezési hivatal állítja ki. Ezek az igazolványok kizárólag a határállomásokra és a határon tul fekvő helyekre történő szállításokhoz szolgálhatnak ki.

Az igazolvány, valamint annak kiszolgáltató-sára irányuló kérvény bélyeg- és illetékmentes, kiállításáért díj nem jár.

A szállítási igazolványt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és azt a felvevő állomásnak annak jelenlétével, hogy az igazolvány szállításra már használatott, keletbélyegzővel is le kell bélyegeznie.

A közforgalmu vasuti és hajózási vállalatok állomásai kötelesek mindazokat a küldeményeket, melyekre nézve a tartalombevallás helyessége tekintetében kétség merül fel, felbontani és tartalmukat megvizsgálni.

A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és 6 hónapig terjedhető elzárással, 2000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, a szállított árucikkek pedig elkobzandók.

FIZESSEN ELŐ A MURASZOMBAT ÉS VIDEKÉ-RE!

H I R E K

Alapítsunk Városerépítő Egyesületet.

Dr. Obál Béla főispán-kormánybiztos kezdeményezésére az elmúlt héten érkeztet volt a község háza tanácstermében, melyen az egybegyűlt élénken megvitták mindazokat a módokat, melyek alkalmazásuk volna arra, hogy Muraszombatot szebbé, egészségesebbé tegyék s általában kiemeljék abból a tulszágosan falusias jellegzetességéből, mely hovatovább nemcsak ellentmond minden kulturérzéknek, hanem egyenesen közegészségellenes. Megállapítást nyert, hogy minden érdemlegesebb irányu intézkedésnek alapvető feltétele lenne a község csatornázása, s hogy annak tényleges keresztülvitelét a háborus állapotok akadályozták meg. Tekintettel arra, hogy a község csatornázásának eredeti 65,000—korona költségelőirányzata ma már megközelítőleg sem lenne elegendő a csatornahálózat kiépítésére, az értekezlet a több-költségeknek átvállalását a kormánytól kéri. Dr. Obál főispán kormánybiztos megígérte, hogy a község ily irányu kérését a legmelegebb támogatással fogja a szakminiszterium figyelembe ajánlani.

Az értekezlet további folyamán kialakult az a vélemény, hogy a csatornázás technikai kivitelét megelőzően is tenni kellene valamit a község rendezése és szépítése körül, ugy azonban, hogy az a már kész csatornázási tervek kivételükben ne akadályozza. Ilyen természetű munkálatok lennének közterek létesítése, a meglévő fásítása, jókarbantartása. Egy gyalogut létesítése a polgári iskolához, a vasúthoz vezető kritikan aluli gyalogut helyreállítása s általában sok olyan aprólékosabb tennivaló, ami a községnek szebb külsőt adna s aránylag nem nagy költséggel is sokat lendítené a mai állapotokon. Dr. Obál Béla főispán rámutatott arra, hogy az ilyen természetű tevékenység el nem képzelhető a község lakosságának áldozatkészsége nélkül, miert is egy egyesület volna létesítendő. Az értekezlet kimondotta, hogy Városerépítő Egyesület alakítását szükségesnek tartja s a taggyűlést az egész járásra kiterjedően megindítja. Megállapította az értekezlet, hogy csak az esetben várható valamely eredmény a létesítendő egyesület munkájától, ha a lakosság számottevőbb áldozatot is hajlandó hozni a szép és nemes cél érdekében.

Dr. Obál Béla beszédes biznyságául annak, hogy mennyire szívén viseli községünk fejlődését, a maga részéről az egyesület céljaira 1000 K adományt ajánlott fel, mit követett gróf Szápary László szintén 1000 K-s adománya. Ehhez képest az alapító tagsági díjakat 500 K-ban, a rendes tagsági díjat évi 50 K-ban, a pártiói tagsági díjat pedig 10 K-ban állapították meg. Az alakuló gyűlésig ideiglenes tisztikart is választott az értekezlet, mely szerint elnök lett dr. Obál Béla, társelnök gróf Szápary László, igazgató Ratkó Tivadar, titkar Scheibner Aladár, műszaki tanácsosok Stern Hugó és Wolfarth Lajos. Dr. Obál Béla felhívta a megjelenteket, hogy kövesse el minden lehető az egyesület felvirágztatása érdekében.

A magunk részéről csupán annyit óhajunk az emondottakhoz fűzni, hogy

községünk lakosságán a sor, hogy bizonyoságot tegyen arról mennyire érzi át szükségességét annak, hogy fejlődjen, hogy szebb, egészségesebb külsővel bírjon otthonunk. Dr. Obál Béla gyermekeivel leszámítva ugyszóvívan elszármazott tőlünk s ha ő most ilyen áldozatkészséggel mutat jó példát hinni akarjuk, hogy kevesen fognak fukarságuk miatt szegyenkezni.

— Kinevezés. A belügyminiszter Sinkovich Elek szombathelyi járási főszolgabíró Muraszombat székhellyel kormánybiztos helyettesnek nevezte ki. Az egész lakosság örömmel üdvözli a kinevezést, mert Sinkovich Elek származásánál és működésénél fogva a vend kérdés alapos ismerője és megértője.

— Eljegyzés. Fülöp Jenő eljegyezte özv. Simon Józsefné leányát, Simon Etelkát. A boldog mátkapárnak őszinte s igaz szerencsekívánatainkat küldjük.

— Előléptetés. A pénzügyminiszter Bodnár András járási számvevőt állampénztári tanácsossá léptette elő. Gratulálunk a jól megérdemelt előléptetéshez!

— Előléptetés. Kardos Jenő ki korábban muraszombati adóhivatalnál működött az esztergomi adóhivatalnál állampénztári tanácsossá lépett elő. Szívükből gratulálunk a példás tisztviselő jól megérdemelt előléptetéséhez.

— Új doctor. Szabad József muraszombati bírósági végrehajtó jó tehetségű fia az elmúlt héten sikerrel tette le a budapesti egyetemen utolsó szigorlatát és jogtudományi doctorrá avatták.

— Előléptetés. Jól megérdemelt előléptetésben részesült a járásbíró két derék tisztviselője. Az igazságügyminiszter Laczkovics István és Novák Alajos muraszombati járásbírósi irodaségétiszteket X. fizetési osztályú irodatiszteké léptette elő.

— Előadás a polgári körben. Dr. Czippó Zoltán az elmúlt szombaton érdekes felolvasást tartott a polgári körben a házasságról és betegségekről. Érdekesítő előadása, melyet lapunk közlebbi számában közölni fogunk, mindvégig leköttette a hallgatóság figyelmét. Nagy szakértelemmel foglalkozott a kérdéssel, reá mutatott jezők sulyos következményekre, melyeket a beteg emberek házassága előidézni szokott és erősen érvelt a házasság felek közleléző orvosi vizsgálata mellett. A lebilincselő modorban előadott magas színvonalu előadás a kör tagjai előtt sokáig feledhetlen lesz. — E héten szombat délután 6 órakor Kovács György polg. iskolai igazgató tart előadást a forradalmakról. Az előadásra a tagokat és a vendégeket ezuton hívja meg a kör vezetősége.

— Adomány. Göndöcs körmendi malomtulajdonos a körmendi szolgabirodság után 200 koronát juttatott a Muraszombati ereseti hősök hozzátartozóinak segélyezésére.

A szerkesztésért felelős: Scheibner Aladár.

Eladó ház. Muraszombaton

levő 35. számú ház (Wolf-féle), mely igen alkalmas üziethelyiség is, Hirsch Lipót és neje tulajdonát képezi, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad dr. Sömen Lajos irodája, Muraszombaton.

Gyümölcsfák

eladók Murahalhalmoson, Kondor testvérek faiskolájában, minden szerda és szombat délután.

